

**Gymnázium Angely Merici
Hviezdoslavova 10, Trnava**

**Prijímacia skúška
na osemročné štúdium
SLOVENSKÝ JAZYK A LITERATÚRA**

9. máj 2017

Pozorne si prečítaj ukážku 1 a potom odpovedz na otázky **01 – 02**.

Ukážka 1

Ja som sa musela vždy vyzuť, aj keď som šla len na druhý koniec chodby po kabát, inak som dostala po hlave. Všetci ostatní mali výnimku. Lucia im za tie zablatené topánky nikdy nevynadala, len na ne civela a možno sa sama pred sebou hanbila, že si nevie vo vlastnom byte urobiť poriadok a určiť pravidlá. Možno jej to bolo jedno a jediný, na koho zdvihla ruku i hlas, som bola ja, lebo ja som bola jej.

Každý Luciiin pohľad som si odpracovala. Nerob problémy, lebo ťa nebudem mať rada, vravela. Snažila som sa, aby všetko fungovalo podľa jej predstáv, odčítala som jej z pier želania, aby som bola schopná splniť ich skôr, ako ich vysloví. Ale jej želania boli väčšinou také výstredné, že som ich nevedela ani pochopiť, ani naplniť. Vedela som však nakúpiť, opraviť, vyvesiť bielizeň, dovliecť debnu s prázdnyimi fľašami do obchodu. Popritom som nosila zo školy jednotky a na požiadanie zotrvala vo svojej izbe dva dni.

(M. Kompaníková: Piata loď, upravené)

01

Ktoré tvrdenie vyplýva z ukážky 1?

- A) Za každých okolností musí byť v byte čisto.
- B) Lucia pristupuje ku všetkým ľuďom rovnako.
- C) Rozprávačka niekedy Lucii nerozumie.
- D) Rozprávačka kvôli domácim prácam nestíha prípravu do školy.

02

Ako sa správa rozprávačka v ukážke 1 k Lucii?

- A) Chce sa Lucii zavďačiť.
- B) Chce Luciu ohúriť, čo všetko už vie.
- C) Už ju nebaví Luciu poslúchať.
- D) Začína sa na Luciu hnevať, lebo ju neustále trestá.

Pozorne si prečítaj ukážku 2 a potom odpovedz na otázky **03 – 06**.

Ukážka 2

MIESIŽELEZO (Stojí v otvorenej vyhni, nad ohňom pod holým nebom nahrieva železné prúty, robí z nich holými rukami mreže, hotové mreže kladie nabok a spieva.)

Ja miesim také mreže,
čo nikto neprereže.
Tie moje mreže menia
paláce na väzenia.
Niekomu život chránia –
niekomu žiť bránia.

LOMIDREVO A VALIVRCH (Prichádzajú a spievajú.)

Na krídlach letí vtáča,
ten, čo má nohy, kráča.
Cez dediny a mestá
vedie nás naša cesta.

LOMIDREVO A VALIVRCH (Zastanú, usadia sa v horských sedlách.)

Tu mrežou cestu strežú.
Kto osadil tú mrežu?
Ak ju hneď neodstráni,
Parom ho nezachráni!

MIESIŽELEZO A ja sa vás nebojím a mrežu neodstránim! Mreže sú na svete potrebné. Kiež by všade boli mreže!

VALIVRCH A načo? Mreže bránia dobrým ľuďom v slobodnom pohybe – a to je veľmi zle.

MIESIŽELEZO Ale bránia v pohybe aj zlým ľuďom – a to je veľmi dobre. Zabránia trom dračím bratom, aby uniesli naše tri princezné.

LOMIDREVO Má pravdu, zlých obmedzovať treba. Ale počuj, Miesižezelezo, my sme dobrí ľudia. Nás neobmedzuj – daj tie mreže z cesty nabok!

MIESIŽELEZO Dám, ale až keď sa presvedčím, že ste naozaj dobrí.

LOMIDREVO A ako sa o tom chceš presvedčiť?

MIESIŽELEZO Tak, že pôjdeme za pasy. Uvidíme, kto je lepší.

(Ľ. Feldek: Lomidrevo)

03 👍

V ktorom verši ukážky 2 je v Miesiželezovej piesni iný rytmus ako v ostatných?

- A) v druhom
- B) v treťom
- C) v štvrtom
- D) v šiestom

04 👍

Ktoré tvrdenie o ukážke 2 je pravdivé?

- A) Rozprávačom príbehu je Lomidrevo.
- B) Ukážka má aj prvky poézie.
- C) V ukážke vystupuje 9 postáv.
- D) V ukážke je použité interview.

05 👍

Čo má Miesiželezo v ukážke 2 na mysli, keď hovorí *pôjdeme za pasy*?

- A) Vycestujeme do cudziny.
- B) Spútam vás opaskami.
- C) Budeme sa biť.
- D) Budeme sa pretekať.

06 👍

Koľko želacích viet je v ukážke 2?

- A) 1
- B) 2
- C) 3
- D) 4

07 👍

Ktorú skupinu slov možno usporiadať do zmysluplnej vety? (Chýbajúcu interpunkciu neber do úvahy.)

- A) ruží jagala pod bielych kytica sa stole
- B) stovky hukot počuť továrni strojov
- C) sa fyziky zídu vám z poznatky určite
- D) hýbal vánok stromu šumiace lístím

08 👍

V ktorej možnosti je zdobnenina?

- A) Z poličky som si vybrala tanier a nabrúsený nôž.
- B) Po zelenej lúke pokrytej narcismi poletovala malá lienka.
- C) Pestrofarebný nápoj s opojnou vôňou som vypila na jeden dúšok.
- D) Moja sestra má romantické povolanie, je letuškou.

Pozorne si prečítaj ukážku 3 a potom odpovedz na otázky 09 – 10.

Ukážka 3

Súčasne s jagelovským kráľovským rodom vymrel aj rod obyvateľov Hričovského zámku. Zomrel posledný pán, nasledujúc svojich štyroch synov. Svojej manželke zanechal nedostupný hrad aj bohaté dedičstvo.

Najbližší vdovin sused bol František Thurzo, ktorý sa odhodlal k trúfalému kroku. Nechal vdovu uvrhnúť do temnice a na druhý deň oznámil služobníctvu, že pani prepadla šialenstvu, musia ju opatrovať na neprístupnom mieste a on je ich nový pán. Postupne v zámku vymenil všetko služobníctvo.

Raz sa pred bránami hradu objavil mních. Nedajúc sa odbiť, nakoniec pred služobníkmi obvinil Thurza z hrozného činu. Thurzo ho nechal zavliecť do práchnivej veže, aby tam zomrel hladom.

Na druhý deň zbadal Thurzo pred svojím oblokom balvan v podobe hroziaceho mnícha. Nechal ho rozumieť, no ráno znova videl ako mních hrozí. Služobníctvo hrad zo strachu jeden po druhom opúšťalo. Nechal preto vdovu z temnice prepustiť na slobodu, no bolo už neskoro. A tak Thurzo radšej rýchlo odtiahol späť na Lietavu, no ani tam už ne našiel pokoj.

Duchovia rozohnali obyvateľov Hričova, ani sám kastelán tam nevydržal. Nasledujúcu noc zámok zachvátil požiar a leží v rumoch dodnes. A skala kamenného mnícha ešte aj dnes drží stráž pred niekdajším vchodom.

(A. Černochová: Odkryté poklady, skrátené)

09

Ktoré tvrdenie je podľa ukážky 3 pravdivé?

- A) Kastelán preklial mnícha, ktorý skamenel.
- B) Hradná pani prišla o rozum.
- C) Thurzo nechal balvan odniesť preč z hradu.
- D) Hrad v Hričove zostal ležať v troskách.

10

Ktorá ľudová múdrosť vystihuje hlavnú myšlienku ukážky 3?

- A) Aj na kameni sa vyspíš, keď máš čisté svedomie.
- B) Božie mlyny melú pomaly, ale isto.
- C) Aj najtuhšie drevo prehorí.
- D) Čoho sa kto bojí, o tom sa mu najskôr sníva.

Pozorne si prečítaj ukážku 4 a potom odpovedz na otázky 11 – 13.

Ukážka 4

Už iba necelé dva týždne chýbajú do štartu najväčšej streetballovej tour na Slovensku – Streetball Tour. Jubilejný 5. ročník populárnej série turnajov, organizovaný premiérovo ako Majstrovstvá Slovenska v streetballe, odštartuje 8. mája podujatím v Banskej Bystrici a zavíta celkovo do ôsmich miest po celom Slovensku. Po metropole stredného Slovenska sa organizátori rozhodli zaradiť do tohtoročného exkluzívneho výberu streetballových turnajov Handlovú (22. 5.), Bratislavu – Vajnory (29. 5.), Prešov (5. 6.), Piešťany (12. 6.), Žiar nad Hronom (19. 6.), Ružomberok (26. 6.) s finálovým vyvrcholením v Malackách (3. 7.). Na jednotlivých podujatiach si vyznávači pouličného basketbalu všetkých vekových a výkonnostných skupín zmerajú sily celkovo v piatich kategóriách.

Na každom z regionálnych kôl tak účastníci nebudú bojovať iba o víťazstvo a hodnotné ceny, ale zároveň získavajú body do celkového poradia Streetball Tour. Najlepší tím hlavnej mužskej kategórie bude Slovensko reprezentovať na júlových neoficiálnych Majstrovstvách sveta v streetballe Moskva Open.

Ďalšou novinkou Streetball Tour je zaradenie vyškolených streetballových rozhodcov, čo by malo zaručiť spolu s úpravou pravidiel hry ďalšie zlepšenie fair-play a zvýšenie kvality a atraktivity zápasov. Zlepšenie má priniesť aj vymedzenie sankcií za nešportové správanie priamo na ihrisku i mimo neho.

(kedykam.sk, upravené)

11 👍

Ktoré tvrdenie je podľa ukážky 4 pravdivé?

- A) Finále podujatia Streetball Tour bude v Moskve.
- B) Vyškolení rozhodcovia sú štandardnou súčasťou tohto podujatia každý rok.
- C) Do začiatku streetballovej súťaže ostáva ešte 8 dní.
- D) Tri streetballové turnaje sa budú konať v máji.

12 👍Čo podľa ukážky 4 neprispeje k férovému správaniu na turnaji?

- A) atraktivita zápasov
- B) zmenené pravidlá hry
- C) školení rozhodcovia
- D) tresty

13 👍

Ktorý slohový útvar je ukážka 4?

- A) inzerát
- B) správa
- C) reklama
- D) oznámenie

14 👍Ktoré slovo je antonymom k slovu *dôverčivý*?

- A) bezpečný
- B) podozrievavý
- C) falošný
- D) spoľahlivý

15 👍V ktorej možnosti sa nenachádzajú synonymá?

- A) Tým fotografiám niet čo vytknúť.
Chlapci si prezerali nové snímky.
- B) Na cípe vreckovky mala vyšité iniciály.
Deti sedeli učupené v rohu miestnosti.
- C) Zo stromov padali orechy jeden za druhým.
Po celom parku sa váľali bukvice.
- D) Náraz do kolesa prišiel nečakane.
Sprava úder nečakal.

16 ✋

V ktorých možnostiach majú všetky slová v nominatívne množného čísla na konci y?

- 1) krása, hus, les
- 2) voz, vlas, osa
- 3) hotel, vták, zmes
- 4) kus, váza, orol

17 ✋

V ktorých možnostiach sú obe prídavné mená akostné?

- 1) tuhý, bosý
- 2) dnešný, drahý
- 3) slepý, chorý
- 4) svojský, slabý

18

V ktorých vetách sú dve osobné zámená?

- 1) Nechcelo sa mu ísť po jej peračník.
- 2) Podťte ty i tvoj brat za mnou!
- 3) Neverím ti, že sa jej to podarilo vypátrať.
- 4) Počítal som s tebou do ďalšieho kola, no nesmieš už za nimi zaostať.

19

V ktorých vetách sa nachádza príslovka?

- 1) Nechcelo sa mi sedieť, rád by som prešiel pár krokov navyše.
- 2) Každé ráno je pre mňa ťažké vstať z postele, ale musím.
- 3) Úmyselné ublíženie na zdraví rieši polícia ako závažný trestný čin.
- 4) Nesmiem myslieť na domáce úlohy, tie mali byť dávno hotové.

20

V ktorých vetách je zakryté *i* alebo *í*?

- 1) Rozdal som po dva cukríky siedm■m deťom.
- 2) V treťom štafetovom kole sme dobehli ako piat■.
- 3) Privstal si, lebo nechcel prísť ráno do školy ako druh■.
- 4) Nechcel som byť tret■, pretože ma doma za to nepochvália.

21

V ktorých vetách sú správne napísané veľké a malé písmená?

- 1) Bol si už niekedy na Trenčianskom hrade či v Slovenskom raji?
- 2) S japonskými priateľmi sme si urobili prechádzku po brehu Štrbského plesa.
- 3) Dohodli sme sa, že si dáme anglické raňajky pod Michalskou bránou.
- 4) Sestra príde domov z Nového Mesta nad Váhom cez Vianočné sviatky.

22

V ktorých možnostiach sú všetky slová napísané správne?

- 1) výzva, Cyril, signál, výslovnosť
- 2) hýriť, tikot, kýchať, vískať
- 3) vývin, závin, blikať, pilier
- 4) piskot, žmýkať, bycikel, víťaz

23

V ktorých slovných spojeniach dochádza k spodobovaniu?

- 1) chladný vzduch
- 2) smutný rozchod
- 3) blízky priateľ
- 4) purpurová krv

24

V ktorých vetách je chyba?

- 1) V Modrom Kameni som si zabudol zväzok kľúčov a kyticu nevedzí.
- 2) Vo veľkom suchu povädli i vysadené fialky na hrobe Svetozára Hurbana Vajanského.
- 3) Môj krstný otec Julo má na temene hlavy väčšiu plešinu.
- 4) V Nemocnici svätého Vincenta mi dali na ruku obvezy.

25

V ktorej možnosti je priama reč zapísaná správne?

- 1) „Okamžite mi to vráť“! zúrila Ivica.
- 2) „Možno by si tam mal ísť,“ radila mi Petra.
- 3) Suseda vyzvedala: „Chcela by si ísť aj ty.“
- 4) Zdena za mnou volala: „Aby si nezabudla na moju oslavu!“

26

V každej vete nájdí nesprávne napísané slovo. Napíš ho v správnej podobe.

- a) Môj strýko oblyzal aj posledné zvyšky zmrzliny v pohári.
- b) Okrem pokazenej klímy ma trápila aj prepychnutá lopta.
- c) Na múre bol pribytý plagát o najbližšom hudobnom podujatí.

27

Ktoré písmená sú zakryté v nasledujúcej vete? Napíš ich v takom poradí, v akom sú vo vete zakryté.

Moja francú█ka kamarátka má prísny režim, no po tréningu sa vä█inou cíti úža█ne.

28

Napíš podstatné mená v nominatíve množného čísla.

- a) kotol
- b) kapor
- c) vlast

29

Z nasledujúceho textu vypíš prídavné meno, ktoré je v akuzatíve.

Statnému murárovi ide náročná práca od ruky. Medzi starou miešačkou a múrikom sa tmolilo malinké mača. To jeho prácu zdržalo o dobrých pätnásť minút.

30

Doplň správne do vety malé alebo veľké písmená. Chýbajúce písmená napíš v takom poradí, v akom sú vo vete zakryté.

Na █ámesť █lobody bol █trajk vodičov električiek.

31

Vypíš z vety slová, ktoré sú neohybnými slovnými druhmi.

Chcel som ísť k vám, ale vraj sa mi to neoplatí.

32

Napiš slovesá v správnom tvare.

- a) bývať – 2. osoba, jednotné číslo, minulý čas
- b) viesť – 3. osoba, množné číslo, prítomný čas
- c) prikrášliť – 1. osoba, jednotné číslo, budúci čas

33

Napiš, akým básnickým prostriedkom je podčiarknuté spojenie vo vete.

Čierny zločin rozplakal nášho kráľa.

34

Vypíš slovo alebo slovné spojenie, na základe ktorého sa dá určiť, že nasledujúca veta je z povesti.

Mladému grófovi, ktorý sa oženil s pôvabnou Jasnou, otec venoval mestečko Bojnice spolu s jeho liečivými prameňmi.

35

Doplň ľudové múdrosti.

- a) Kde sa dobre varí, tam sa dobre .
- b) Padla na kameň.
- c) Strach má veľké .

